

Een corporatistisch leraarsgilde

Het ministerie heeft het actieplan Leraar 2020 naar de Kamer gestuurd (23/5/2011). Eén van de speerpunten is de inrichting van een Lerarenregister. Daar is al eerder sprake van geweest. De Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) zou worden omgevormd tot een coöperatie van beroepsverenigingen. In het bestuur zouden ook de onderwijsvakbonden en Beter Onderwijs Nederland zitting hebben. De coöperatie zou twee lerarenregisters opzetten: een initieel Diplomaregister en een Beroepsregister van gekwalificeerde, ervaren leraren. Aan herinschrijving in het laatstbedoelde register zouden nascholingsverplichtingen verbonden worden. Het was uitdrukkelijk niet de bedoeling dat deze registraties een publiekrechtelijke status of een civiel effect zouden krijgen.

Met het nieuwe actieplan (p.7) wordt echter een corporatistische koers ingezet.¹ Het ministerie wil dat alle leraren uit het PO, VO en MBO uiterlijk in 2018 geregistreerd zijn in het Beroepsregister. 'Om hun registratie te behouden, worden leraren verplicht hun bekwaamheid te onderhouden met behulp van gecertificeerde professionaliseringsactiviteiten.' En met ingang van 2018 krijgt het register 'een civiel effect doordat de overheid en de onderwijsorganisaties hieraan consequenties verbinden (...) zoals verlies van bevoegdheid, niet meer zelfstandig voor de klas, meer tijd en geld voor bekwaamheidsonderhoud of consequenties voor de carrière.' Dat is dus andere koek. Als de plannen van het ministerie doorgaan, wordt het leraarsberoep via een semi-publiek nationaal gildestelsel dichtgetimmerd.

Bronnen:

- <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/nieuws/2011/05/23/naar-een-ambitieuze-leercultuur.html>
- <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/05/23/actieplan-leraar-2020.html> (p.7)
- <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2008/12/05/stand-van-zaken-lerarenregister.html>
- <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties-pb51/actieplan-leerkracht-van-nederland.html> (1/11/2007, p.15-16)
- Stichting Beroepskwaliteit Leraren: <http://www.lerarenweb.nl/lerarenweb-lerarenregister.html>
- <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=2387>
- <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=2105>
- <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=1901>
- <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=599>
- <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=436>

---

¹ Leraren geven met het inschrijven in het register een duidelijke blijk van professionaliteit en systematisch onderhoud van hun bekwaamheid. Eind 2011 / begin 2012 stelt de beroepsgroep het lerarenregister voor het eerst open. Vanaf 2012 is het register (eventueel gefaseerd) opengesteld voor alle 250.000 leraren in po, vo en mbo. Bezien zal worden of het wenselijk is het register op termijn ook voor het hoger onderwijs te benutten. De Stichting Beroepskwaliteit Leraren en ander onderwijspersoneel (SBL) wordt omgevormd naar een onderwijscoöperatie en is van, door en voor leraren. De coöperatie ontwikkelt het register en draagt zorg voor certificering van professionaliseringsactiviteiten die van belang zijn voor (behoud van) registratie. De lerarenopleidingen worden daarbij betrokken. De coöperatie brengt hierover jaarlijks aan mij een voortgangsrapportage uit. De beroepsgroep zorgt voor draagvlak bij de werkgevers, voert hiervoor structureel overleg met werkgevers en doet hiervan verslag in de voortgangsrapportage. De beroepsgroep streeft naar consensus op het te bereiken effect van het register. De beroepsgroep levert in de tweede helft van 2011 een plan van aanpak waarin de activiteiten staan die moeten worden ondernomen om te zorgen dat in 2018 alle leraren in primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs zijn opgenomen in het register, met een tussenstap van 40% in 2014. Om hun registratie te behouden, worden leraren verplicht hun bekwaamheid te onderhouden met behulp van gecertificeerde professionaliseringsactiviteiten. In 2018 heeft het register een civiel effect doordat de overheid en de onderwijsorganisaties hieraan consequenties verbinden. Dat kunnen consequenties zijn zoals verlies van bevoegdheid, niet meer zelfstandig voor de klas, meer tijd en geld voor bekwaamheidsonderhoud of consequenties voor de carrière. Ook zal het register op termijn beleidsinformatie kunnen leveren aan verschillende belanghebbenden, periodiek of op aanvraag.' (p.7)

'In het hoger beroepsonderwijs wordt voor de kwaliteitsverbetering van de professionele staf gedacht aan instrumenten als een branchecode, handleidingen, netwerken van docenten. De hbo-instellingen zullen de aanpak basis- en senior kwalificaties onderwijs voor docenten, zoals in het wetenschappelijk onderwijs, invoeren. (...) Hierna zal ik nagaan of het wenselijk is dit te koppelen aan een register voor het hoger onderwijs. Initiatieven die de beroepsgroep van lerarenopleiders in wo en hbo (VELON) hebben genomen, kunnen op dit punt een voorbeeld zijn.' (p.6)